

Velký pátek – Velikonoční beránek

Najděme si v Bibli
a přečtěme slova Evangelia podle Jana 1,29-34

Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa. To je ten, o němž jsem řekl: Za mnou přichází někdo větší, neboť byl dříve než já. Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby ho poznal Izrael.“ Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi to řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží.“

Na to navazuje **text biblického zvěstování:**

Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi v egyptské zemi: „Tento měsíc bude pro vás začátkem měsíců. Bude pro vás prvním měsícem v roce. Vyhlaste celé izraelské pospolitosti: Desátého dne tohoto měsíce si každý vezmete beránka podle svých rodů, beránka na rodinu. Kdyby byla rodina malá a na beránka by nestačila, přibere si každý souseda, který bydlí nejbliže jeho rodiny, aby do-plnil počet osob. Podle toho, kolik kdo sní, stanovíte počet osob na beránka. Budete mít beránka bez vady, ročního samce. Vezmete jej z ovcí nebo z koz. Budete jej opatrovat až do čtrnáctého dne tohoto měsíce. Navečer bude celé shromáždění izraelské pospolitosti beránky zabíjet. Pak vezmou trochu krve a potrou jí obě veřeje i nadpraží u domu, v nichž jej budou jíst. Tu noc budou jíst maso upečené na ohni a k němu budou jíst nekvašené chleby s hořkými bylinami. Nebudete z něho jíst nic syrového ani vařené-ho ve vodě, nýbrž upečené na ohni s hlavou i s nohama a vnitřnost-mi. Nic z toho nenecháte do rána. Co z něho

zůstane do rána, spálíte ohněm. Budete jej jíst takto: Budete mít přepásaná bedra, opánky na nohou a hůl v ruce. Sníte jej ve chvatu. To bude Hospodinův hod beránka. Tu noc projdu egyptskou zemí a všechno prvorozené v egyptské zemi pobiji, od lidí až po dobytek. Všechna egyptská božstva postihnu soudy. Já jsem Hospodin. Na domech, v nichž budete, budete mít na znamení krev. Když tu krev uvidím, pominu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi. Ten den vám bude dnem pamětním, budete jej slavit jako slavnost Hospodinovu. Budete jej slavit po všechna svá pokolení. To je provždy platné nařízení.“

2. kniha Mojžíšova 12,1-14

Milé sestry, milí bratři, posluchači,

bohoslužby na Velký pátek jsou radostnou slavností – Boží lid se rozpomíná se na skutky Hospodinovy, tj. znovuprožívá událost své spásy. Jsou i trýznivou připomínkou smrti. Velikonoce se týkají obojího – nezamlčují, že smrt zůstává reálnou bolestí po-zemského života. Avšak události spásy, které souvisí s biblickou vírou, v křesťanském společenství s Ježíšem z Nazaretu, představují tajemství smrti v jeho dosud neslýchaném opaku: jde o proměnu v nové stvoření, nové myšlení, nové jednání, nové společenství na základech Ducha svatého.

Ten odkazuje k Bohu: na neviditelné straně života jsou skryté poklady. Ale ty nejsou v našich silách. Hloubka života je v jeho tajemství, v rezignaci na vrozené a viditelné způsoby. Tyto poklady smrt nezničí; naopak, ona je teprve vyjevuje.

Kde se rodí naděje? Naděje židů, křesťanů – svobodných? Co praví Písma? – *Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi. Živý Bůh svěřuje naději dvěma svědkům. Jejich svědectví je pravdivé. Mojžíš je označení závazného Slova smlouvy a Áron – to je představitel bohoslužeb. Chce se říct: V prostoru bohoslužeb se ti otevírá nový život: Bohatý v pozemském putování, nadějný ve smrti.*

Kdy to začne? *Tento měsíc bude pro vás začátkem měsíců.* U pohanů začínal v Kenaanu počátek roku, když v době podzimní rovnodennosti začalo pršet. Podle víry pohanů jejich bůh Baal se probouzel ze smrti a začalo se zelenat pole. Hospodin praví: Tak ne! Vy jste závislí na mě. Ne na dešti. Ne na tom, co přichází z přírody. Váš počátek je ve svobodě, kterou dostanete ode mne. Já vás učiním volnými lidmi. To je počátek vašeho letopočtu.

A přichází rozhodující slovo. Můj lide, jste doposud v zajetí Egypta, v sevření nejrůznějšími mocnostmi, z jejichž moci se sami nikdy nedostanete. Vaše svoboda bude vykoupena smrtí.

Abyste už nikdy nemuseli umírat vy a vaše děti, umře za vás beránek. Hebrejské slovo pro beránka zní velmi podobně jako egyptské slovo pro syna. Rodinou vybraný beránek se stane synem vaší rodiny, a to dokonce prvorozeným. On půjde za vás, za celou rodinu na smrt. Jeho smrt bude vykoupením vašich životů. On vás zastoupí, aby nemusel umírat nikdo z lidí. Aby vaše rodina žila. A rodina to není jen otec, matka, případně děti. To je prostor živých vztahů, místo pro lásku, kde člověk není sám pro sebe, kde se učíme být pro druhé. Proto *kdyby byla rodina malá a na beránka nestačila, přibere si každý souseda.* Všimněme si toho dobře: Před Bohem nejde jen o rodinu biologickou, jde o společně sdílený úděl. O lidi širšího okolí, o blízkost u jídla, u modlitby, u práce. To vše je naše rodina. Na to nikdy, skutečně nikdy nezapomínejme!

Nyní k beránkovi. Musí *být bez vady.* Neporušenost vnější je obrazem neporušenosti vnitřní. *Budete jej opatrovat, doslovně bude vám k stráži.* Rodina se měla u beránka střídat, aby se ne-znečistil, aby si neublížil. Je to obdoba jako se hlídá dítě: rodina střeží „malého bratříčka.“ Ten se stal členem rodiny, účastníkem jejich starostí a radostí. A zabijete jej – celé společenství rodiny, Izraele. To je silné vyjádření předurčení. Chce se nám říct: opravdu všichni, včetně dětí, které si s ním hrály a ponесou to těžce. Nikdo nezůstane stranou, aby bylo každému jasné, že všichni žijeme nadále jen a pouze na účet „malého bratříčka.“ Jinými slovy: K smrti je určen ten, kdo se stal členem vaší rodiny. Všechny to bude bolet.

Jeho krví pak pomazete celý vstup do domu. To je ohromný symbol – cesta do života vede jen skrze krev a smrt. Kdo tudy vchází a vychází je pomazán krví smlouvy, znamením života. Kdo tudy ne-projde, nebude svoboden. Krev je obraz sebeodevzdání Hospodinu, Bohu živých. Průchod smrtí pak znamená, že společenství, rodina, dům se stávají místem, kde se hoduje s Hospodinem, kde je jeho svatyně, kam nevstupují neposvěcení krví smlouvy. Hodovníci jsou tak uvnitř chráněni. Zachráněni k životu (věčnému). Kdo se podílí na jedení beránka, ztotožňuje se s ním. Kdo jej jí, je s ním jedno tělo, jsou těmi, které smrt už zasáhla, a oni přežili. Beránek a jeho krev zastoupili celou rodinu, zhoubce tu nemá co pohledávat.

Zvláštní a závažnou instrukcí je, že velikonoční beránek má během příprav zůstat celý – *s hlavou i s nohama a vnitřnostmi*. Beránek má totiž stále i při hodu připomínat bytost, která – osobně – za hodovníky zemřela. Ten, kdo umírá za lidi, má i zde jedinečnou tvář. Není jen hromadou neosobního masa.

Ti, kdo jedí velikonočního beránka, nejsou však vyhladovělí jedlíci. Jsou to lidé připraveni na cestu, mají každou chvíli vyrazit: *Budete mít přepásaná bedra, opánky na nohou a hůl v ruce*. Tak jsou ti, kdo uposlechli Boží zvěstování a odcházejí do země Božích zaslíbení, opouštějí egyptské způsoby. Ano, jsou to poutníci do Božího království Ježíše Krista. To jsou ti, kdo byli zhoubcem přeskočení a zachováni životu. Zlí démoni jsou Hospodinu podřízeni; rodiny, domy označených krví mají novou naději tam, kde jiní umírají. Byli omilostněni. Tuto skutečnost neustále prožívá Boží lid Staré i Nové smlouvy. Kdo slaví Velikonoce – jí a pije z krve Beránka, má život (věčný). A tak Velikonoce nejsou jen vzpomínkou, ale znovu prožíváním události vstupu do dění, které se vrací. A touto událostí jsou zasaženi všichni – lidé i dobytek. *Nad všemi bohy Egypta učiním soudy, já Hospodin*. To je jádro věci: Mocnosti zmaru jsou po Božím zásahu do dějin bezmocné, a lidem se otevírá svobodný svět!

Máme vědět: uprostřed zhouby je riskantní cesta ke svobodě. Kdo se po ní vydá, může počítat s tím, že Bůh udělá, co zaslíbil. Kdo se vydá za Ježíšem, Božím Beránkem, nebude zklamán.

Amen.

Poslání – 3. čtení – Slovo na cestu

A viděl jsem, jak kolem trůnu, stojí množství andělů – bylo jich na tisíce a statisíce; slyšel jsem je mocným hlasem volat: „Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“

A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: „Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“

Zjevení Jana 5,11-13